

Förskolan MA Vätterosen AB

Org.nr. 556486-8155

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Farsta Strandskolan
belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Farsta Strandskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Förskolan MA Vätterosen AB (556486-8155) under våren 2016. Farsta Strandskolan besöktes av Skolinspektionen den 26 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik läsåret 2014/15 uppnådde mellan 87,5 och 95,8 procent av eleverna kunskapskraven. I fem av sju delprov var det ett bättre resultat än genomsnittet för riket. I de nationella ämnesproven i svenska samma läsår nådde samtliga elever kunskapskraven med undantag för delprovet "Skriva: faktatext" där 78,9 procent av eleverna nådde kunskapskraven. Motsvarande siffra för riket var 88,1 procent.

Enligt skolans egen sammanställning över kunskapsresultaten våren 2015, uppnådde 96 procent av eleverna kunskapskraven i matematik. I svenska nådde samtliga elever kunskapskraven medan 80 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i svenska som andraspråk. I de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena visar redovisningen att samtliga elever nådde kunskapskraven.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens elevenkät för årskurs 5, hösten 2015, visar ett lägre värde på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" än genomsnittet för de skolor som får tillsyn under samma period. Av personalenkäten framgår dock att lärarna bedömer att eleverna är trygga i skolan i högre utsträckning än genomsnittet av deltagande skolor.

När det gäller studieron visar Skolinspektionens elevenkät på ett resultat som ligger något lägre än övriga deltagande skolor medan personalenkäten visar att lärarna anser att studieron är bättre än genomsnittet för de skolor som får tillsyn under samma period.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-14
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-14
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen har inte visat annat än att verksamheten vid Farsta Strandskolan på de flesta områden uppfyller författningarnas krav. Dock finns några områden som skolan behöver förbättra.

Skolinspektionens tillsyn visar att huvudmannen behöver säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. I intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att de flesta elever trivs och känner sig trygga. Skolan har rutiner för att hantera kränkningar men de fungerar inte fullt ut. Tillsynen visar att det finns elever som inte känner sig trygga i skolan och att det skulle kunna förekomma kränkningar som rektor och lärare inte har kännedom om.

Vidare framkommer att den studie- och yrkesorienterande verksamheten vid skolan behöver utvecklas så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildning- och yrkesverksamhet. Huvudmannen behöver också se till att eleverna får tillgång till en kurator som tillsammans med resten av elevhälsan kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja elevernas utveckling mot de nationella målen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Förskolan MA Vätterosen AB att senast den 14 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Förskolan MA Vätterosen AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever i Farsta Strandskolan tillförsäkras en trygg skolmiljö.

Enligt skollagen har alla elever rätt till en trygg skolmiljö. I intervjuer med elever, lärare och rektor framträder en bild av en skola med ett gott klimat där de flesta elever känner sig trygga. Enligt lärarna och rektorn finns det rutiner för att hantera kränkningar. I händelse av att någon elev blir allvarligt kränkt anmäls det till trygghetsgruppen som pratar med berörda elever och vårdnadshavare. Lärarna uppger att det endast har förekommit något enstaka ärende

per termin. För de ärenden som enligt lärarnas bedömning inte är så allvarliga skrivs enligt lärarna och rektorn istället händelserapporter. Rektorn är enligt lärarna och honom själv alltid informerad när det förekommer kränkningar.

Samtidigt berättar flera elever i intervjuer om att de under lång tid har blivit retade och utsatta av andra elever. De uppger att de har pratat med en vuxen om problemen men utan att det har hjälpt. I några fall uppger eleverna att de blivit utsatta under flera år. Rektorn och huvudmannen uppger i intervjun att de saknar kännedom om dessa problem, men ger uttryck för att det självfallet är helt oacceptabelt att elever blir utsatta på det sätt som de beskriver.

I intervjuer med eleverna framkommer att de har olika uppfattning om huruvida de får det stöd som de behöver när de blir utsatta av andra elever. Några elever uppger att de har pratat med en vuxen som vidtagit åtgärder och att det därefter blivit mycket bättre. Andra elever har en motsatt uppfattning. Ett av problemen som eleverna berättar om är att rastvakterna inte alltid är tillgängliga. Enligt någon elev står de vuxna och pratar med varandra istället för att ha koll på eleverna och flera av eleverna uppger att det finns områden på skolgården dit rastvakterna aldrig går. Vidare framkommer av elevintervjuerna att det inte är tydligt för dem vart de ska vända sig om de blir kränkta. Rutiner för vad eleverna ska göra om de blir kränkta av en annan elev eller en vuxen finns heller inte dokumenterad i skolans plan mot kränkande behandling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Förskolan MA Vätterosen AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Förskolan MA Vätterosen AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Huvudmannen ser till att grundskolan har tillgång till personal med sådan kompetens, så att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att det för eleverna finns tillgång till kurator inom skolans elevhälsa.
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten måste förbättras så att alla elever får sina behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodosedda.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsa

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevernas tillgång till elevhälsa på skolan. Bristen består i att skolan saknar en tillräcklig tillgång till kurator. Skolinspektionen bedömer därmed att alla de kompetenser som ska ingå i elevhälsans samlade arbete inte finns att tillgå på skolan.

Av tillsynen framgår att elevhälsan på Farsta strandskolan arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Dock deltar inte kuratorn i det förebyggande elevhälsoarbetet på skolan. Elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans olika kompetenser och övrig personal, vilket försvåras om kuratorn inte kontinuerligt deltar i elevhälsans arbete. Kuratorn har under det innevarande året inte varit delaktig i något förebyggande eller hälsofrämjande arbete på skolan. Skolinspektionen bedömer därför att Farsta Strandskolan inte uppfyller författningskraven vad gäller tillgång till kurator som genomför ett psykosocialt förebyggande arbete.

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

Skolans elevhälsoteam består enligt specialpedagogen av rektorn, skolsköterskan och specialpedagogen. Övriga kompetenser tas in vid behov. Exempelvis tas skolläkaren in vid den årliga hälsokontrollen. Skolan har också sedan länge ett samarbete med en psykolog som de konsulterar i olika frågor. Enligt huvudmannen har de haft kontakt med psykologen detta läsår, dock har det inte, enligt vad de har fått kännedom om, funnits behov av att ringa in någon kurator.

Specialpedagogen uppger i intervju att det finns flera elever på skolan som har behov av att komma i kontakt med en kurator. I intervjuer med rektorn och specialpedagogen framkommer att det funnits behov av psykosocial kompetens, exempelvis i arbetet med en grupp elever som haft täta lärarbyten vilket påverkat gruppen. Enligt huvudmannen har det inte framkommit några önskemål från rektorn om psykosocial kompetens varför de menar att det inte sett någon anledning att ringa in en kurator. Skolinspektionen konstaterar bedömer att eleverna vid Farsta Strandskolan i praktiken saknar tillgång till kurator vilket de enligt skollagen ska ha.

Studie- och yrkesvägledning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den vägledning som ges till eleverna vid Farsta Strandskolan. En tydlig yrkes- och studievägledning för eleverna kan bland annat bidra till att öka elevernas motivation för studier genom att kopplingen mellan arbetsliv och studier synliggörs. Skolan behöver därför förbättra elevernas tillgång till vägledning inför olika val och fortsatt utbildning.

Enligt skollagen ska den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodose elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. Rektorn uppger att han uppmuntrar lärarna att göra studiebesök och att låta föräldrar komma till skolan och berätta om sina yrken. I intervjuer med lärarna framkommer att det finns lärare som arbetar med frågor kring yrken och utbildning. Dock framkommer att denna verksamhet är lärarberoende då det samtidigt framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att skolan saknar en systematisk och planerad verksamhet för att tillgodose elevernas behov av studie- och yrkesvägledning. Enligt eleverna har de inte fått

någon vägledning inför yrken och studier, exempelvis i samband med valet av modernt språk inför årskurs 6.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Farsta Strandskolan inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Förskolan MA Vätterosen AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som sovar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokument. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Sara Rising
Beslutsfattare

Eva Lanteli
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Farsta Strandskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Farsta Strandskolan

Farsta Strandskolan är en fristående skola med förskoleklass och grundskolans årskurs 1-5 samt fritidsverksamhet. Huvudman är Förskolan MA Vätterosen AB med organisationsnummer 556486-8155. Skolan har vid tillsynstillfället 22 elever i förskoleklass och 92 elever i årskurs 1-5, varav 87 elever är inskrivna i fritidshemsverksamheten. Skolan leds av en rektor. Personalen är organiserad i två arbetslag, ett för förskoleklass och årskurs 1-2 och ett för årskurs 3-5.

Skolinspektionen fattar ett särskilt beslut för fritidshemmet på Farsta Strandskolan, dnr 2016:4208.